

Θρασυβούλου περαιώσεις

Τα σημεία και τα σήματα και τα υπο-μνήματα του πολιτιστικού προγράμματος του Γενικού Λυκείου Καμινίων

Υπάρχουν πολλών ειδών ταξίδια: Οδικά, πλοϊκά, αεροπορικά. Εκείνα όμως που παραμένουν ενεργά, χωρίς να χρειάζονται μέσο, είναι αυτά της Μνήμης. Κάθε ρανίδα μνήμης είναι ένας νόστος σε τόπους που αποτελούν σήματα, ηχητικά και οπτικά. Όταν αυτά χάνονται, το ταξίδι χωρίς πυξίδα και χωρίς πορτολάνο οδηγεί στο Άγνωστο. Μία από τις ανεξίτηλες πυξίδες σε αυτό το ταξίδι της μνήμης είναι η αναφορά του Ξενοφώντα στο μετερίζι της Δημοκρατίας, τη Μουνιχία, σημερινή Καστέλλα, όπου ο Θρασύβουλος έδωσε τα δικά του σήματα, εκφωνώντας έναν λόγο πριν από τη μάχη του με τους τυράννους που απηχεί όλο το εύρος του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της πολιτικής αξιοπρέπειας κάτω από την επίβλεψη της θεάς Άρτεμης που συσπείρωνε τη συλλογική δράση και μνήμη, αφήνοντας την να ταξιδέψει στους Αιώνες.

Σε κάθε νόστο στη Μνήμη ελλοχεύει ο κίνδυνος αυτή να προκαλεί πόνο. Μνησιπήμονα θα τον έλεγε ο Αισχύλος, για να πάρει σάρκα και οστά στον Τελευταίο Σταθμό του Σεφέρη. Αυτός ο πόνος γίνεται πιο οξύς όταν συνοδεύεται από παραχαράξεις του χθες. Παραχαράξεις σε τόπους που γκρεμίζονται, αλλάζουν χρήση, σε πρόσωπα τα οποία στην εναγώνια μάχη με τη μνήμη μετατρέπονται σε αθλητικά σωματεία, ταμπέλες ταβερνών και άλλα. Το σήμα-σημείο όμως του Ξενοφώντα έρχεται να μας αφυπνίσει και να αναθεωρήσει τις υφιστάμενες παροντικές πρακτικές. Το ιερό της Άρτεμης, το Βενδίδειο, η Μουνιχία θα εξακολουθούν να προσδοκούν μία δικαίωση και αποκατάσταση της δικής τους αλήθειας, μέσα από τα πρόσωπα, όπως ο Θρασύβουλος που περαίωσαν το έργο τους, είτε ως σημείο αναφοράς είτε ως μεταβατικό-μεταιχμιακό προς άλλους πλόες.

Ως τρόπος μετάδοσης αυτής της Αλήθειας, επιλέχθηκε η θεατρική εκφορά, μέσα από έρευνα, σύγκριση των πηγών και σύνθεση, προκειμένου να υπάρξει ενεργός συμμετοχή σε αυτό το ταξίδι, του καθενός με τα δικά του ιστία, το δικό του σκαρί και το ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Προτού λοιπόν φθάσουμε στην αμνησία, περαιούμενοι από το στάδιο του ληθιπλήσμονα πόνου, ας δώσουμε τόπο στη βραδύτητα για να εντείνει τη μνήμη, διώχνοντας την ταχύτητα της λήθης, όπως θα 'λεγε και ο Κούντερα, βαδίζοντας με τα πόδια και το νου στις λοφοσειρές της Καστέλλας και στα βιβλία Σήματα, δίνοντας νόημα στο χθες για να αγναντέψει ως λιμενοσκόπιον το σήμερα και το αύριο. Οι μαθητές, ως ερέτες, ως τριήραρχοι, ως πρωρείς, σε εναλασσόμενους ρόλους ας κυβερνήσουν το δικό τους πλοίο στη Μάθηση και την Πολιτισμική της ταυτότητα, επιλέγοντας τους τρόπους για να ανακαλύψουν, ως νέοι Ιάσονες το δικό τους χρυσόμαλλο δέρας και ως νέοι Θρασύβουλοι και Θρασύτεχνοι τρόπους εκδήλωσης της δημοκρατικής φύσης και παιδείας.

Οι θαλασσινές απολαβές της δυναμικής μας Ιθάκης: Στη θεατρική εκφορά αυτού του εγχειρήματος, πάντα υπάρχει ο κίνδυνος να θεωρηθεί μυθοπλασία ένα πραγματικό γεγονός και να υποτιμηθεί η ιστορική του αξία. Γι' αυτό και κρίνεται απαραίτητο να υπάρχει τεκμηρίωση βιβλιογραφικά.

Η παιδαγωγική αξιοποίηση, ακολουθώντας τους πυλώνες του προγράμματος σπουδών, κατανόηση, έρευνα, επικοινωνία και συμμετοχή, ενός τέτοιου σεναρίου μπορεί να επιτευχθεί σε τρία επίπεδα:

α/ Ως κειμενικό είδος, δίνει το έναυσμα για την παραγωγή ποικιλοτρόπων κειμένων

β/ Ως καλλιτεχνικό είδος, κινητοποιεί δεξιότητες που βρίσκονται εν υπνώσει

γ/ Ως επιστημονικό τεκμήριο, γονιμοποιεί τις δυνατότητες για παραπέρα έρευνα μέσα από το πρίσμα της δημιουργικότητας ως δυναμικού μοχλού στην πορεία της γνώσης μέσω της εξοικείωσης με συγκεκριμένους τομείς ενδιαφέροντος

Η μεγαλύτερη του όμως δυνατότητα είναι να κινητοποιήσει εκείνους τους μηχανισμούς που δραστηριοποιούν το σχολείο, δίνοντας στο έργο την εμβέλεια να διεισδύσει σε φορείς της τοπικής κοινωνίας και να τους προβληματίσει για το ρόλο των τόπων και των προσώπων που έχουν παραμεληθεί ή αγχρηστευθεί από τη σκαπάνη μιας κακώς εννοούμενης προόδου.

Η Αγωγή και οι αγωγοί παιδείας, παρά το γεγονός ότι αποτελούν θύματα ποικιλότροπων πεδίων σύγκρουσης είναι οι βασικοί πυλώνες αναπτυξιακών δυνατοτήτων ενός χώρου που έχει υποτιμηθεί ιστορικά και είναι καιρός να βρει την αξία του, ως τόπος πολιτιστικών δρωμένων με βάση το ιερό της Άρτεμης αλλά και ως βασικό μετερίζι πολιτειακών αλλαγών που αφορούν στη Δημοκρατία.